

Sygn. akt VIII C 522/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2022 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Górniak

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2022 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko M. R. (1)

o zapłatę 960 zł

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 522/21

UZASADNIENIE

W dniu 14 kwietnia 2021 roku powód Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wytoczył przeciwko pozwanej M. R. (1) powództwo o zasądzenie kwoty 960 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że zajmowany przez G. N. lokal położony przy ul. (...) w Ł. został zalany. Lokal ten był ubezpieczony u powoda, zaś odpowiedzialność za zalanie ponosi pozwana. Przyczyną zalania był przeciek na instalacji wodno-kanalizacyjnej w lokalu (...) zajmowanym przez pozwaną, co potwierdził Zarząd Lokali Miejskich w Ł.. Powód dokonał wyceny szkody poniesionej przez poszkodowaną w wyniku zalania lokalu spowodowanego przez pozwaną na kwotę 961,05 zł i wypłacił tytułem odszkodowania kwotę 960 zł. W sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanej, gdyż pozwana swoim bezprawnym zachowaniem – zaniedbaniem w zakresie utrzymania w należyтым stanie zajmowanego lokalu, w szczególności instalacji wodno-kanalizacyjnej – spowodowała zalanie lokalu poszkodowanej. Szkoda majątkowa w wysokości 960 zł pozostaje w normalnym, adekwatnym związku przyczynowym z bezprawnym zachowaniem pozwanej. Powód podkreślił, że swoje roszczenie wywodzi z treści art. 828 § 1 k.c., a jest ono wymagalne od dnia 11 grudnia 2018 roku. **(pozew k. 2-5)**

W dniu 23 kwietnia 2021 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał w przedmiotowej sprawie przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. **(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 29)**

Pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, zaskarżyła powyższy nakaz zapłaty sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana podniosła zarzut braku legitymacji biernej i dodała, że wskutek wypowiedzenia umowy najmu, z dniem 30 września 2018 roku przestała być najemcą lokalu nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...), zatem nie miała żadnego obowiązku związanego z kontrolą instalacji wodno-kanalizacyjnej, po rozwiązaniu umowy najmu obowiązek ten spoczywał na Zarządzie Lokali Miejskich w Ł.. W dacie szkody najemcą lokalu, w którym miało dojść do zalania, nie była już także poszkodowana G. N., gdyż jej także umowa najmu została wypowiedziana. Podkreśliła, że zalanie nie powstało z jej winy, do powstania szkody doszło na skutek uszkodzenia instalacji wodno-kanalizacyjnej wewnątrz ściany budynku, w mieszkaniu zajmowanym przez pozwaną awaria nie poczyniła żadnych szkód i pozostała przez pozwaną niezauważona. Szkoda ta nie nastąpiła ani na skutek rażącego niedbalstwa pozwanej, ani z jej winy umyślnej. Pozwana nie jest w żaden sposób odpowiedzialna za szkodę. **(sprzeciw k. 32-32v.)**

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał powództwo w całości. Dodał, że sam fakt, iż pozwana nie opuściła lokalu mimo wypowiedzenia umowy najmu, świadczy o bezprawności zachowania pozwanej, która zajmowała lokal bez tytułu prawnego nie dbając o jego stan, w tym stan instalacji wodnej. **(odpowiedź na sprzeciw k. 42-44)**

W dalszym toku postępowania stanowiska procesowe stron nie uległy zmianie. **(protokół rozprawy k. 59-60)**

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Do dnia 30 września 2018 roku M. R. (1) była najemcą lokalu mieszkalnego nr (...), a G. N. była najemcą bądź lokatorem lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w Ł.. Budynek ten pozostawał w zarządzie Gminy Ł. - Zarządu Lokali Miejskich w Ł., a z uwagi na zły stan techniczny decyzją Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 20 lipca 2018 roku cały budynek został wyłączony z użytkowania, co było przyczyną wypowiedzenia umów najmu dotychczasowym lokatorom. **(okoliczności bezsporne, kserokopia wypowiedzenia umowy najmu k. 33)**

W okresie od 12 maja 2018 roku do 11 maja 2019 roku lokal nr (...) położony przy ul. (...) w Ł. objęty był umową ubezpieczenia W. Dom w powodowym towarzystwie ubezpieczeń, potwierdzonej polisą nr (...). Umowa miała zostać zawarta przez ubezpieczającą S. N. i na rzecz ubezpieczonej S. N., jak wynika ze zrzutu z systemu polisowego. **(zrzut z systemu polisowego k. 9)**

W dniu 11 grudnia 2018 roku miało dojść do zalania w lokalu nr (...) położonym przy ul. (...) w Ł., którego lokatorem była G. N.. Szkoda została zgłoszona powodowi, który zarejestrował ją pod nr (...) - 01. **(pismo z załącznikiem k. 10-11, potwierdzenie przyjęcia zawiadomienia o szkodzie k. 12-14)**

Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, Towarzystwo (...) S.A. w W. ustaliło wartość szkody na kwotę 961,05 zł i wypłaciło G. N. kwotę 960 zł tytułem odszkodowania. **(wydruk z systemu do kosztorysowania Norma PRO k. 15-16, wydruk potwierdzenia realizacji płatności na rzecz G. N. k. 17)**

Pismem z dnia 10 stycznia 2019 roku powód skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 960 zł, w terminie do dnia 25 stycznia 2019 roku, powołując się na treści przepisu art. 828 § 1 k.c. i art. 415 k.c. **(wezwanie do zapłaty ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. 18-20)**

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, pozwana skierowała do ubezpieczyciela pismo, w którym poinformowała, że budynek mieszkalny, w którym znajduje się przedmiotowy lokal, decyzją Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 20 lipca 2017 roku nr (...) został wyłączony z użytkowania, zaś pismem z dnia 28 sierpnia 2018 roku lokatorzy nieruchomości zostali poinformowani o wypowiedzeniu umowy najmu lokali mieszkalnych ze skutkiem na dzień 30 września 2018 roku, wobec czego dotychczasowe umowy z Zarządem Lokali Miejskich w Ł. wygasły, zaś lokatorzy zajmowali od tego momentu lokale bez tytułu prawnego. **(pismo k.24-25)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił częściowo jako bezsporny, a w pozostałym zakresie na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód wywodził swoje roszczenie z treści przepisów art. 828 § 1 k.c. i art. 415 k.c. Zgodnie z przepisem art. 828 § 1 k.c., jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli zakład pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela. Zgodnie zaś z przepisem art. 415 k.c., kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Przepis art. 828 § 1 k.c. stanowi źródło tzw. regresu ubezpieczeniowego (typowego), stanowiącego jeden z przypadków wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela zgodnie z art. 518 § 1 pkt 4 k.c. Skierowany jest do stojących poza stosunkiem ubezpieczenia osób trzecich odpowiedzialnych za wyrządzenie szkody. Jego istota sprowadza się do przejścia na ubezpieczyciela – z mocy prawa i z dniem zapłaty odszkodowania – roszczeń odszkodowawczych ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości zapłaconego przez ubezpieczyciela odszkodowania. Ubezpieczyciel nabywa przy tym roszczenie regresowe wyłącznie w takim zakresie, w jakim wypłacone przez niego świadczenie pokrywa wysokość wyrządzonej szkody. W przypadku gdy świadczenie ubezpieczyciela przekracza wysokość szkody ubezpieczyciel nabędzie roszczenie jedynie do wysokości szkody (J. Kondek, w: Osajda, Komentarz KC, t. II, 2013, s. 1693; wyrok SA w Szczecinie z 13.9.2012 r., I ACa 480/12, Legalis).

Artykuł 828 § 1 k.c. nie stwarza domniemania, że suma odszkodowania wypłaconego przez zakład ubezpieczeń odpowiada zakresowi odpowiedzialności osoby, która wyrządziła szkodę. Roszczenie ubezpieczyciela oparte na tym przepisie podlega ogólnym zasadom w zakresie rozkładu ciężaru dowodu w procesie (jak słusznie zauważył SN w wyroku z 14.1.2010 r., IV CSK 300/09, L. oraz SA w W. w wyroku z 4.3.2015 r., VI ACa 525/14, L.). Zawarte w omawianym przepisie pojęcie odszkodowania należy interpretować ściśle i wiązać jedynie z zapłatą roszczenia głównego, nie zaś z roszczeniami pobocznymi (odsetkami i kosztami procesu). Te ostatnie nie stanowią bowiem składników odszkodowania, ale wiążą się ze sposobem i terminem dochodzenia swych roszczeń przez podmiot uprawniony (wyrok SA w Białymstoku z 28.10.2015 r., I ACa 983/14, L.).

W konsekwencji, aby móc skutecznie dochodzić roszczenia odszkodowawczego od pozwanego powód oprócz faktu udzielania ochrony ubezpieczeniowej poszkodowanemu oraz wypłaty odszkodowania winien wykazać przesłanki odpowiedzialności deliktowej pozwanego, tj. 1) powstanie szkody, 2) wyrządzenie szkody przez działanie lub zaniechanie pozwanego, 3) istnienie normalnego związku przyczynowego pomiędzy działaniem lub zaniechaniem pozwanego a powstałą szkodą, 4) zawinięcie w działaniu lub zaniechaniu wywołującym szkodę.

Powód, profesjonalista w zakresie działalności ubezpieczeniowej, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, nie udowodnił dochodzonego roszczenia ani co do zasady, ani co do wysokości.

Powód nie wykazał nawet na jakiej zasadzie i podstawie wypłacił odszkodowanie G. N., której dane osobowe znalazły się na potwierdzeniu realizacji płatności, w pozwie wskazując ogólnikowo, że G. N. zajmowała lokal nr (...), który został zalany, a który był ubezpieczony w powodowym Towarzystwie. Z załączonego do pozwu zrzutu z systemu polisowego wynikało jednak, że w okresie od 12 maja 2018 roku do 11 maja 2019 roku lokal nr (...) położony przy ul. (...) w Ł. objęty był umową ubezpieczenia W. Dom w powodowym towarzystwie ubezpieczeń, a umowa miała zostać zawarta przez ubezpieczającą S. N. i na rzecz ubezpieczonej S. N.. Jeżeli ubezpieczoną uprawnioną do uzyskania odszkodowania z polisy W. Dom była S. N., to wyjaśnienia wymagało czy G. N. była jej pełnomocnikiem w toku postępowania likwidacyjnego czy też na innej podstawie przysługiwało jej wypłacone odszkodowanie, czy też może zostało ono wypłacone nienależnie bądź do rąk osoby nieuprawnionej.

Po drugie powód nie udowodnił samego faktu i rozmiarów wyrządzonej szkody majątkowej, za którą wypłacił odszkodowanie. Powód nawet nie przytoczył twierdzeń faktycznych opisujących rozmiar szkody w uzasadnieniu pozwu, ograniczając się jedynie do stwierdzenia, że szkoda wynikała z zalania lokalu, nie wskazał jakie składniki majątkowe poszkodowanego uległy zniszczeniu wskutek zalania, załączając jedynie wydruk z programu do kosztorysowania, który ma jedynie walor dokumentu prywatnego i nie może być dowodem rzeczywistego stanu rzeczy. Do pozwu nie załączono nawet dokumentu zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi, w którym zawarty byłby opis szkody zgłoszonej przez poszkodowaną. Nie przedstawiono dokumentów, które potwierdzałyby, że wypłacone odszkodowanie odpowiada warunkom umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą W. Dom w wariantcie wiążącym strony umowy ubezpieczenia.

Wreszcie powód nie wykazał przesłanek odpowiedzialności deliktowej pozwanej M. R. (2). W pozwie nie przytoczono nawet żadnych twierdzeń faktycznych o tym jakie jest wzajemne usytuowanie lokali o numerach (...) (czy są to lokale położone bezpośrednio jeden pod drugim). Powód nie wykazał na czym dokładnie miała polegać awaria w obrębie instalacji wodno-kanalizacyjnej, która miała doprowadzić do zalania lokalu nr (...) i w jakim miejscu do awarii miało dojść (w obrębie jakiej ściany czy innego elementu lokalu/budynku) – co było niezbędne do oceny czy za awarię odpowiedzialny jest najemca czy wynajmujący/właściciel lokalu/budynku. Dodatkowo w przedmiotowej sprawie, co istotne, w dniu w którym miało dojść do powstania szkody (11 grudnia 2018 roku) wszyscy lokatorzy budynku byli objęci wypowiedzeniami umów najmu lokali mieszkalnych od dnia 30 września 2018 roku, gdyż decyzją (...) budynek został wyłączony z użytkowania, z uwagi na jego zły stan techniczny. Dowodem potwierdzającym kogo obciąża odpowiedzialność za zalanie lokalu nr (...) miał być, w ocenie powoda „załącznik – potwierdzenie administracji/spółdzielni do szkody z dnia 2018-12-11 nr (...)”, w którym jakaś osoba działająca z ramienia (...) nr 7 wskazała, że przyczyną szkody miał być „przeciek na instalacji wod-kan wewnętrznej lokalu nr (...)”. Co oczywiste, oświadczenie osoby, która podpisała się na tym dokumencie, a której dane osobowe nie są czytelne, poza tym, że nie wiadomo jakie było jej uprawnienie do reprezentowania (...), mogło mieć jedynie walor dokumentu prywatnego, który bez poparcia innym materiałem źródłowym, nie stanowił dowodu rzeczywistego stanu rzeczy i jako niemożliwy do zweryfikowania, nie mógł być uznany za wiarygodny, zwłaszcza wobec faktu wyłączenia całego budynku z użytkowania ze względu na jego zły stan techniczny. Powód nie wykazał, że to zachowanie M. R. (1) spowodowało szkodę w postaci zalania lokalu objętego ochroną ubezpieczeniową, tym samym nie zdołał wykazać również związku przyczynowego pomiędzy ewentualnym zachowaniem pozwanej a szkodą, w konsekwencji brak było również jakichkolwiek podstaw do tego, by móc ustalić zawinienie pozwanej. Już tylko na marginesie wskazać należy, że celem wykazania wysokości szkody, powód winien wnieść o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego właściwej specjalności, zaś sam wydruk z programu do kosztorysowania Norma (...), opatrzony dopiskiem (...), nie tylko nie dowodził wysokości szkody, zresztą nie wskazano nawet na czym dokładnie szkoda miała polegać, ale nie zawierał nawet adnotacji, że dotyczył kosztorysowania szkody w lokalu nr (...) przy ul. (...) w Ł..

Ponownie podkreślić należy, że przepis art. 828 § 1 k.c. nie tworzy domniemania, że suma odszkodowania wypłaconego przez zakład ubezpieczeń odpowiada zakresowi odpowiedzialności osoby, która wyrządziła szkodę. Roszczenie ubezpieczyciela oparte o art. 828 § 1 k.c. podlega ogólnym zasadom w zakresie rozkładu ciężaru dowodu w procesie.

Powód, jako strona inicjująca proces, był obowiązany do udowodnienia wszystkich twierdzeń faktycznych, z których wywodził skutki prawne, czego nie uczynił. Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie w pełni podziela zaś stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku (I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76), że rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności jeżeli strona jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Mając powyższe na względzie, Sąd oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. – w myśl zasady odpowiedzialności stron za wynik procesu. Powód przegrał proces w całości i winien zwrócić stronie pozwanej na jej żądanie koszty niezbędne do celowej obrony (art. 98 k.p.c.), do których należy niewątpliwie zaliczyć wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej będącego adwokatem w stawce minimalnej 270 zł.